

Møteinnkalling

Utvalg:	Stabbursdalen nasjonalparkstyre/Rávttošvuomi álbmotmeahccestivra
Møtested:	Telefonmøte
Dato:	29.07.2016
Tidspunkt:	12.00 – 13.00

Ved eventuelt forfall er representantene selv ansvarlige for å gi vararepresentanten beskjed om å delta på møtet.

Nasjonalparkforvalter er tilgjengelig på telefon 78 95 03 77 / 409 12 470 eller e-post stabbursdalen@fylkesmannen.no.

Saksliste

Utvalgs-saksnr.	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr.
ST 22/2016	Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet		
ST 23/2016	Godkjenning av innkalling og saksliste		
ST 24/2016	Valg av underskrivere		
RS 9/2016	Orienteringer		
ST 25/2016	Søknad om dispensasjon til landing med helikopter i Stabbursdalen nasjonalpark – Norsk institutt for bioøkonomi		4387/2015

RS 7/2016 Orienteringer

- De tre portene i reingjerdene ved parkeringen og turtrasé mot Biñalvárri har blitt fornyet og forbedret.
- Befaring av kulturminner i Bastin har blitt befart den 17. juni 2016. Forvalter og SNO befarte samtidig også noen områder langs Stabburselven for å kontrollere om det forelå noen problemer med forsøpling.

STABBURSDALEN
NASJONALPARKSTYRE

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2016/2596-0

Saksbehandler: Karoline Salmila

Dato: 21.07.2016

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Stabbursdalen nasjonalparkstyre	ST 25/2016	29.07.2016

Saksfremlegg - søknad om dispensasjon til landing med helikopter i Stabbursdalen nasjonalparkstyre ved landskogtaksering - Norsk institutt for bioøkonomi

Forvalters innstilling

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gis Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) v/Asbjørn Gangstad og Aksel Granhus dispensasjon til en (1) landing med helikopter i sammenheng med landskogtaksering i Stabbursdalen nasjonalpark.

Vilkår for dispensasjonen:

- Dispensasjon landskogtakseringen gjelder i perioden 1. august til 30. september 2016.
- Det gis dispensasjon til en (1) landing ved prøvefelt G1424 med helikopter.
- I sammenheng med feltarbeidet hvor behovet er transport av feltutstyr og personell skal all flyging til og fra landingspunkt foregå i en høyde over 300 meter over bakken.

- Flyging og landing med helikopter skal skje i dialog med Statens naturoppsyn (SNO). NIBIO er forpliktet til å rette seg etter eventuelle anvisninger fra SNO når det gjelder flygerute.
- SNO skal varsles om flyvningen en dag i forveien. Kontaktperson er Torkjell Morset, tlf: 916 22 003.
- Ferdsel og aktivitet skal minimaliseres og skje på en slik måte plante-, fugle- og dyreliv påføres minst mulig forstyrrelse og stress. Unødvendig forstyrrelse av plante-, fugle- og dyrelivet, herunder reinflokker, i området skal unngås.
- Denne dispensasjonen må medbringes i felt og fremvises ved kontroll.
- Etter endt sesong skal en kort rapport fra årets aktivitet sendes til Stabbursdalen nasjonalparkstyre.
- Det skal innhentes nødvendig dispensasjon til bruk av helikopter fra berørte kommuner.

Det anmodes til dialog med reindrifta i forkant av feltarbeid, helikopterflyging og -landing.

Saksopplysninger

Stabbursdalen nasjonalparkstyre mottok søknad den 1. juni 2016 om dispensasjon til bruk av helikopter i sammenheng med landskogtaksering i et felt i Stabbursdalen nasjonalpark (se vedlagt kart, punkt G1424). NIBIO fikk tilsendt et midlertidig svarbrev den 20. juni 2016. De søker om dispensasjon til frakt av personell og utstyr med helikopter, hvor de ønsker å fly og lande 1 gang i perioden 1. august til 30. september 2016.

Landskogtakseringen ble startet opp i 1919 fordi det allerede da var bekymringer og uvisshet om tilstanden til skogene i Norge. Takseringen er et bidrag for å sikre en bærekraftig forvaltning av skogene. Tidligere har Fylkesmannen i Finnmark gitt dispensasjon til bruk av helikopter i Stabbursdalen nasjonalpark for dette landsdekkende prosjektet (vedtak fattet 28. juni 2010). Det ble da gjennomført landskogstaksering i regi av Norsk institutt for skog og landskap. De gjennomfører et nasjonalt arealregnskap i Norge i samarbeid med Statistisk sentralbyrå (SSB). Hensikten er å skaffe oversikt over mengde og beliggenhet av ulike arealtyper i hele landet. Det oppsøker permanente prøveflater etter rullerende syklus på 5 år. Datamaterialet fra Stabbursdalen nasjonalpark vil inngå i en større rapport om skogtilstanden i nasjonalparker og reservater som de skal ferdigstille i 2017. Prosjektet utføres etter bestilling fra Miljødirektoratet som ønsker bedre samlet arealstatistikk for vernede områder i Norge.

Søker viser til store avstander i Finnmark, økonomi, effektivisering og sikkerhet for takseringspersonell som argumenter for å benytte helikoptertransport til de mest fjerntliggende prøveflatene. Det vil ikke være nødvendig å fly så lavt som 300 meter bortsett fra i forbindelse med landing og letting. Grunneier vil bli kontaktet av søker.

Nasjonalparkforvalter har gjort henvendelser per e-post den 6. juni 2016 til siidaen som har sommerbeiteområde hvor prøvefeltet ligger, men har ikke mottatt noen tilbakemeldinger eller uttalelser i saken.

Regelverk

Formålet med vernet av Stabbursdalen nasjonalpark er å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og

bestander. I dette inngår blant annet å bevare en del av verdens nordligste furuskog, variert vassdragsnatur og gáisáene med et karakteristisk preg, samt geologiske forekomster og kulturminner.

I følge verneforskriften til Stabbursdalen nasjonalpark § 3 punkt 5.1 skal all ferdsel skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Videre kan Miljødirektoratet ved forskrift fastsette at dyrelivet eller enkeltarter skal være totalfredet i hele eller deler av nasjonalparken, jf. verneforskriften § 3 punkt 3.2 andre ledd. Verneforskriften § 3 punkt 6.1 for nasjonalparken sier at motorferdsel er forbudt på land og vatn, og i lufta under 300 meter.

Naturmangfoldloven (nml.) trådte i kraft 1. juli 2009. I lovens § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet. Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet blir utsatt for, jamfør § 10. Forvaltningsmyndigheten skal blant annet særlig vurdere konsekvensene av en dispensasjon, for eksempel om andre kan tenkes å søke dispensasjon på samme grunnlag. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-var-prinsippet legges til grunn, jamfør § 9, slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag. Det skal fremgå av enhver beslutning som fattes ved utøving av offentlig myndighet hvordan prinsippene i nml. §§ 8-12 er vurdert, jf. § 7 i loven.

I verneforskrifter etter naturvernloven, herunder verneforskriften for Stabbursdalen nasjonalpark er det en generell dispensasjonsbestemmelse for vitenskapelige undersøkelser, denne bestemmelsen er ikke videreført i naturmangfoldloven. Alle eksisterende verneforskrifter etter naturvernloven skal fortsatt gjelde, jamfør naturmangfoldlovens § 77. Likevel gjelder naturmangfoldlovens § 48 i stedet for den generelle dispensasjonsbestemmelsen i gjeldende verneforskrifter. Denne bestemmelsen er også en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Dette innebærer at forvaltningsmyndigheten etter naturmangfoldloven § 48 kan gjøre unntak fra verneforskriften dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig jf. punkt 6.4.2, dispensasjon for "vitenskapelige undersøkelser" i rundskrivet "Forvaltning av verneforskrifter". I rundskrivet heter det at forvaltningsmyndigheten alltid skal vurdere nytten av et forskningsprosjekt opp mot omfanget av eventuelle inngrep eller tiltak og de ulemper forskningen ellers medfører. Det er først og fremst aktuelt å gi dispensasjon til tiltak når det er nødvendig for forskning. Forskningsaktiviteter som ikke trenger å lokaliseres til et verneområde bør imidlertid kanaliseres utenfor verneområdet. Videre heter det at det vitenskapelige motivet bak vernet vil kunne begrunne en mer lempelig eller kurant dispensasjonspraksis når det ikke er tale om etablering av fast anlegg eller terrenginngrep i verneområdene. Tiltak som bidrar til å fremme verneverdiene bør det som regel gis dispensasjon til, da slik bruk kan betraktes som et ledd i forvaltningen som utøves for å bevare verneverdiene.

Vurdering

Verneforskriften for Stabbursdalen nasjonalpark åpner i utgangspunktet ikke for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til det omsøkte tiltaket. Saken må derfor behandles etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ. Omfang, miljøvirkningen og nødvendigheten av tiltaket har betydning for den konkrete skjønsmessige vurderingen av tiltaket.

Flyvingen det søkes om er i forbindelse med utarbeiding av et nasjonalt arealregnskap for Norge. Et slikt arealregnskap skal gi oversikt over arealstatus og rapportere om endringer mellom ulike areal typer. Behovet for nasjonal arealstatistikk blir stadig større, da det er behov for mer konkret og lokal kunnskap om biologisk mangfold, landskapsendringer og bruk av utmarksarealer. Forvalters vurdering er at den omsøkte aktiviteten er nødvendig å lokalisere til verneområdene, siden takseringen er landsdekkende og prosjektet innbefatter vernede områder i Norge. Det er avgjørende for arealstatistikken at alle utvalgte prøveflatene blir undersøkt. Det vil være uheldig om verneområdene setter stopper for en helhetlig kartlegging av skog og vegetasjon i Norge.

Denne kartleggingen bidrar til å øke kunnskapen om verneområdene, jf. nml. § 8, og kan bidra til å fremme verneverdiene. Et prøvefelt vil ikke kunne gi en nøyaktig statusoversikt for hele Stabbursdalen nasjonalparks vegetasjon og landskap, men vil kunne vise til eventuelle endringer over tid innenfor det aktuelle prøvefeltet. Slike kartlegginger av Stabbursdalen nasjonalparks arealer som bidrar til å øke kunnskapsgrunnlaget for forvaltningen bør tillates. Forvalter vurderer også at formålet, herunder innhenting av kunnskap om tilstanden for norsk skog og andre tresatte arealer, som viktig for oppnåelse av nasjonale miljømål.

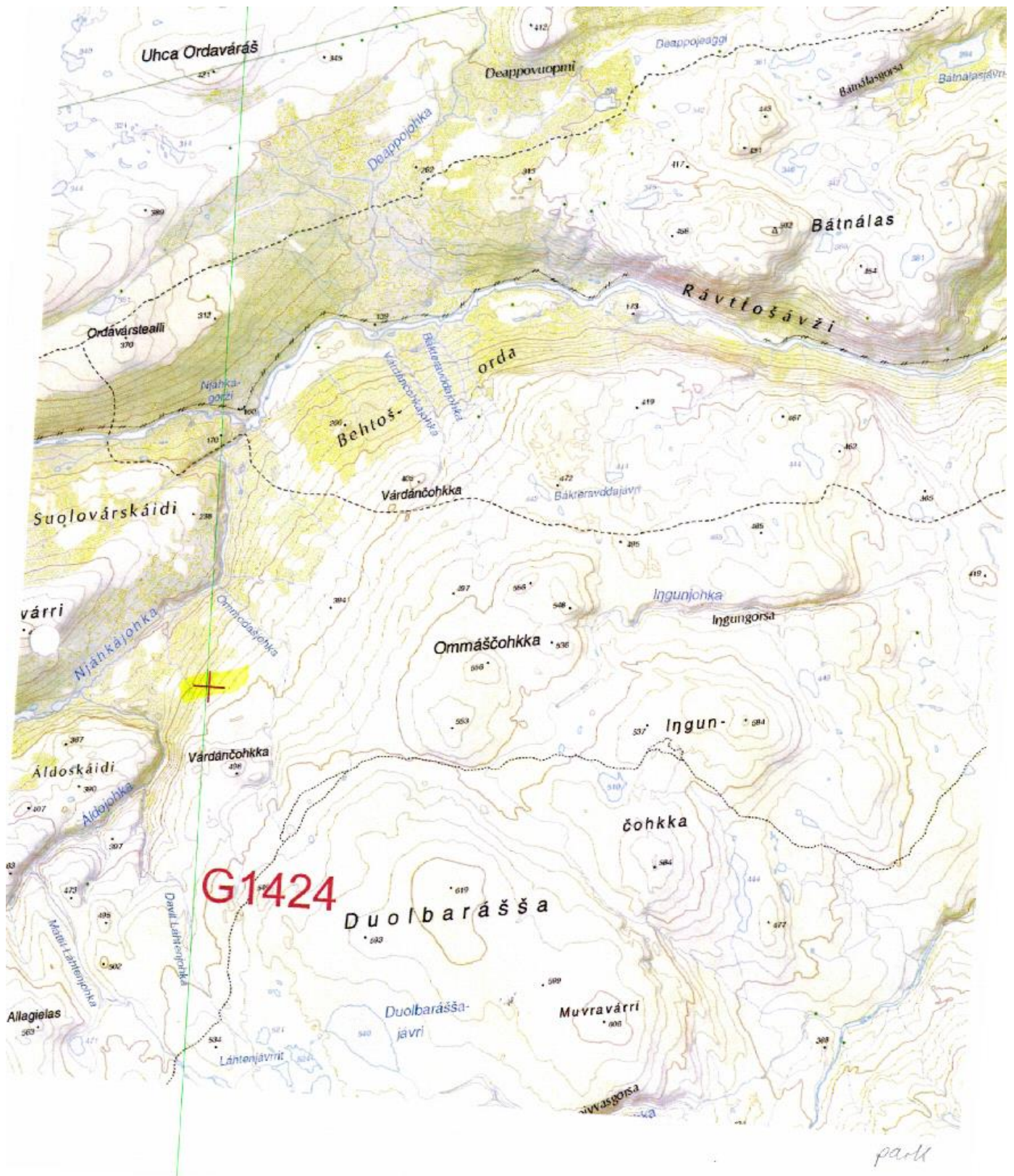
I Stabbursdalen er formålet først og fremst å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. Lavtflyvning og landing med helikopter medfører mye støy og forstyrrelse for dyre- og fuglelivet. Støyen medfører også en forstyrrelse for utøvere av friluftsliv som oppsøker verneområdene for å oppleve ro og stillhet. Den negative påvirkningen av helikopter reduseres ved å fly over 300 meter til og fra prøvefeltet. Bruk av helikopter vil heller ikke medføre skade på terreng eller vegetasjon og ansees derfor som en mer miljøforsvarlig teknikk enn for eksempel bruk av ATV, jf. nml. § 12. Den omsøkte tidsperioden er utenfor den mest sårbare yngle- og hekkeperioden. Det forutsettes at fugle-, dyre- og plantelivet ikke forstyrres unødvendig mye og over uhensiktsmessig lang tid. Påvirkningen som vil oppstå vil være kortvarig og forbigående og vil ikke sette varige spor. Tiltaket vurderes derfor isolert sett til ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig. Det forventes ingen miljøforringelse ved kartleggingsprosjektet, hvor kostnadene kan bli krev dekket av søker, jf. nml. § 11. Forvalter anser det heller ikke som sannsynlig at mange andre søker om dispensasjon på tilsvarende grunnlag som NIBIO. Den samlede belastning, jf. nml § 10 vurderes derfor som liten. Kravet til kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 anses til å være tilstrekkelig. Føre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt, jf. naturmangfoldloven § 9.

På grunn av prøvefeltets plassering og for å få gjennomført en rasjonell kartlegging er det behov for helikoptertransport. Flyvingen vil medføre kortvarig forstyrrelser i løpet av en dag. Ut fra nytteverdien av kartleggingen finner forvalter etter en totalvurdering at omsøkte aktivitet i Stabbursdalen nasjonalpark bør kunne tillates.

Reinbeitedistrikt 16 har beitetid i nasjonalparken fra 1. april til 15. november. Det anmodes om at NIBIO oppretter kontakt med reindriften i området før flygning og landing, for å avklare og gjøre reineiere forberedt på flyaktiviteten.

I verneområde for Stabbursdalen er det 4 siidaer. Prøvefeltet ligger i Láhtin-siida sitt sommerbeiteområde. Kontaktinformasjon til den siidaen er:
- Láhtin-siida v/ Anna Ravna Gaup: Tlf. 418 55 018.

Landing med helikopter omfattes av motorferdselloven. Forskningsinstitusjoner må søke kommunen som motorferdselmyndighet om dispensasjon fra motorferdselloven i forbindelse med landing, også inne i verneområder med særskilte motorferdsel forbud i verneforskriftene. Kommunen kan innvilge tillatelse etter motorferdsellovens § 6.

Kart over prøvelfelt G1424 (gultmarkert kryss).